

άτιμος

άτιμος, -η, -ο, επίθ. [<αρχ. ἄτιμος]. **1.** που δεν είναι έντιμος, ειλικρινής, που δεν μπορεί κανείς να του έχει εμπιστοσύνη: «μήπως περίμενες καλύτερη συμπεριφορά από έναν άτιμο σαν και του λόγου του; || πρόσεχε αυτόν που κάνεις παρέα, γιατί είναι άτιμος άνθρωπος και δεν ξέρεις τι μπορεί να σου σκαρώσει». (Λαϊκό τραγούδι: κάποιος μπαμπέσης **άτιμος** μαρτύρησε το χάνι κι ήρθαν και μας μπλοκάρανε δώδεκα πολιτσίμνοι). **2.** (για άντρες) που τον απατά η γυναίκα του: «απ' τη μέρα που έμαθε πως είναι άτιμος, ξέκοψε απ' την παρέα μας, γιατί μας ντρέπεται». **3.** (για γυναίκες) που απατά τον άντρα της (και όχι που την απατά ο άντρας της): «κανείς δε μπορούσε να φανταστεί πως θα 'βγαине άτιμη μια τόσο φρόνιμη γυναίκα!». **4.** (θαυμαστικά) που είναι έξυπνος, ικανός: «πώς τα κατάφερε ο άτιμος και συνδέθηκε φιλικά με κοτζάμ εφοπλιστή! || βρε, την άτιμη, τι καλή μαγειρίσσα που είναι!». **5.** λέγεται για κάποιον ή κάτι που αναθεματίζουμε ή για κάποιον ή κάτι που αναθεματίζουμε αλλά όμως μας αρέσει: «δεν είναι εντάξει μαζί μου, αλλά μ' αρέσει ο άτιμος || δεν αντέχω άλλο την άτιμη τη φτώχειας || κάνει κακό το ποτό, αλλά το άτιμο μ' αρέσει και το πίνω». (Λαϊκό τραγούδι: *αχ, αυτός ο άτιμος ήθελε μαχαίρωμα*). **6.** επιτιμητική ή χαϊδευτική προσφώνηση σε κάποιον: «έλα δω, ρε άτιμε, γιατί με κατηγορήσεις; || πού είσαι, βρε άτιμε, που σε ψάχνω απ' το πρωί;». (Λαϊκό τραγούδι: *άτιμο ζάρι, που κυλάς - αμάν, αμάν - κι οποιανού θες πηγαίνεις, πες μου: τι σου 'κανα κι εγώ και όλο μου τα παίρνεις*;). Επίρρ. **άτιμα**. Υποκορ. **ατιμούλης, -α, -ι** κ. **ατιμούλικος, -η** κ. **-ια, -ο**.

- άτιμη δουλειά, βλ. λ. δουλειά·

- άτιμη πράξη, βλ. λ. πράξη·

- **άτιμο παιδί!** **α.** λέγεται ειρωνικά σε αυτόν που καυχιέται για φανταστικά κατορθώματα ή λέγεται πονηρά σε αυτόν που επιτέλους κατάφερε να συνάψει ερωτικό δεσμό. Συνήθως συνοδεύεται με απαλό χάδι στα μαλλιά ή με ελαφρύ χτύπημα στο σβέρκο ή στην πλάτη, ή με κούνημα της παλάμης μας μπροστά στο πρόσωπό του, όπως όταν απειλούμε ένα παιδί που κάνει αταξίες. **β.** λέγεται και με θαυμασμό αλλά και έκπληξη για κάποιον που κατάφερε να πετύχει κάτι που ήταν πολύ δύσκολο: «βρε, τ' άτιμο το παιδί, πώς μπόρεσε και πήδησε τόσο μεγάλο χαντάκι! || βρε το άτιμο το παιδί, μα ποτέ του δε χάνει;». Είναι και φορές που λέγεται μόνο **άτιμο!** εννοώντας παιδί·

- **άτιμο πράγμα** ή **άτιμα πράγματα**, βλ. λ. πρά(γ)μα·

- **είναι άτιμη φάρα**, βλ. λ. φάρα·

- **είναι άτιμη φύτρα**, βλ. λ. [φύτρα](#).